

Cười

Cười là phản xạ thể hiện trạng thái cảm xúc vui buồn của con người mà loài vật không có.

Đó là món quà quý giá mà Thượng Đế giành riêng cho con người.

Cười thường mang tâm trạng vui nhiều hơn buồn, nhưng đôi lúc trái ngược buồn nhiều cũng có thể cười, như chúng tôi khi trong tù nghe bọn cán ngố khoe khoang ‘Đỉnh cao trí tuệ’ của mình.

Cười thật là đa dạng : khi vui cười mỉm- cười tươi- cười duyên- cười khúc khích- cười toe toét- cười nháy mắt- cười hô hố- cười sằng sặc- cười nghênh ngang- cười đắc chí- cười rộ- cười lá lơi- cười e lệ- cười bồn chột- cười cầu tài... Nhưng có những nụ cười khác biệt lúc buồn : cười gượng- cười nhạt- cười đều- cười mỉa mai- cười bí mật- cười lộn ruột- cười chê- cười chua chát- cười hằn học- cười khinh bỉ...

Trong cuộc sống lại còn những nụ cười đặc biệt :

Nụ cười đôi chút ngỡ ngàng dễ thương, nhìn em bé ngã với những bước chập chững đầu đời.

Nụ cười thương hại, thấy người lớn tuổi vấp ngã khi lên thang vì nghĩ mình còn khỏe mạnh dẻo dai.

Nụ cười gượng với người đến chia buồn, bật thành tiếng khóc người thân yêu vừa mới qua đời.

Nụ cười của PTT Kamala Harris đã được BTV Ian Haworth tặng cho mỹ từ là Nụ cười ‘Thương hiệu’

Tiếng cười nhiều khi tự nhiên bộc phát, nhưng cũng có những kiểu cười đã suy nghĩ đắn đo, vì sợ ‘cười người hôm trước hôm sau người cười’ hay lại bị học giả Nguyễn Văn Vĩnh phê bình :

“An-nam ta có một cái lạ là thế nào cũng cười. Người ta khen cũng cười, người ta chê cũng cười...”

Bài viết không nghiên cứu về khoa nhân chủng học và nha khoa, nên không phân tích mổ xẻ tỉ mỉ sự biến hóa cảm xúc trên gương mặt khi cười, mà chỉ giới thiệu tiêu biểu qua thơ văn, truyện tích... để cùng Cười vui thư giãn trong cuộc sống mệt mỏi hằng ngày.

Cười rất có lợi cho sức khỏe, giảm bớt căng thẳng, giảm huyết áp, giảm đau nhức, điều hòa huyết áp, tăng sức đề kháng, kích thích cơ quan nội tạng, ít bệnh tật và yêu đời. Nghiên cứu cho thấy 100 lần cười hữu hiệu cho sức khỏe bằng 15 phút đi xe đạp. Ngoài ra, nụ cười giúp ta tăng quan hệ ngoại giao, khiến người khác thích gần gũi với ta hơn...

Chính vì vậy ông bà ta có câu ‘*Một tiếng cười bằng mười thang thuốc.*’

Vì thế nhân gian đã đưa tiếng cười vào ca dao một liều thuốc giảm bớt căng thẳng trong cuộc sống hằng ngày :

-Thế gian mà thiếu nụ cười,

Người ơi cuộc sống trên đời vui chi ?

-Trăm quan mua lấy miệng cười,

Nghìn quan chẳng tiếc, tiếc nụ cười em xinh.

-Trăng rằm mười sáu trăng nghiêng,
Thương ai chúm chím cười duyên một mình.

-Bà già đi chợ Cầu Bông,
Bói xem một quẻ lấy chồng lợi chăng ?
Thầy bói gieo quẻ nói rằng :
Lợi thì có lợi, nhưng răng không còn !

-Sống thì con chẳng cho ăn,
Chết thì xôi thịt, làm văn tế ruồi !

-Số cô chẳng giàu thì nghèo,
Ngày ba mươi Tết thịt treo trong nhà.
Số cô có mẹ có cha,
Mẹ cô đàn bà, cha cô đàn ông.
Số cô có vợ có chồng,
Sinh con đầu lòng, không gái thì trai.

.....

Và đây không biết có phải là triết lý nhân sinh trong đời người mà ta đã từng nghe nói : ‘ Khi ta vừa mở mắt chào đời đã cất tiếng khóc, trong lúc mọi người đều cười; và khi ta nhắm mắt lìa đời mọi người khóc, ta sẽ mỉm một nụ cười mãn nguyện ? ‘

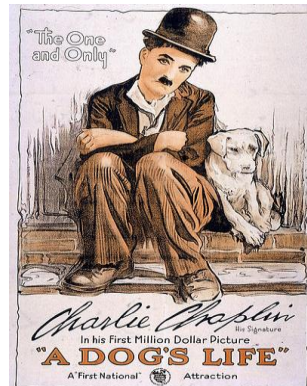
Ở đời cười buồn vui hòa trộn, trước cười sau khóc, nên có người đã dùng kiểu chơi chữ để diễn tả cách đi dỏm :

‘ **Cười** có 4 chữ thì **Khóc** cũng thế thôi ! ‘

Kiệt tác tranh sơn dầu Mona Lisa còn gọi La Joconde do danh họa Da Vinci thực hiện vào năm 1503, hiện trưng bày tại viện bảo tàng Louvre, Pháp quốc sau nhiều lần bị đánh cắp. Nụ cười bí mật thu hút của nàng Mona đã gây nhiều tranh cãi mà đến nay vẫn chưa được giải mã thỏa đáng, người cho là nụ cười nghiêm nghị của người khó tính, kẻ cho là nụ cười của người đang mang bệnh...Những đồn đoán mơ hồ lại càng làm tăng giá trị tác phẩm lên hàng độc đáo và đắt giá nhất trong các họa phẩm nổi tiếng thế giới.

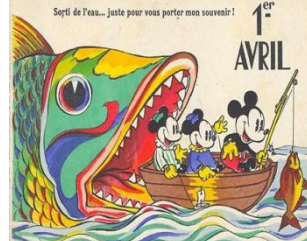

Và có những nụ cười vất vả ngược xuôi mấy chục năm cuộc đời mới kiếm được như Charlie Chaplin Vua Hề Thế Giới, đã đoạt giải Oscar Danh Dự năm 1972 sau hàng loạt những bộ phim hài hước. Trong đó phim ‘Ánh sáng đô thị’ được chọn là 1 trong những phim hay nhất. Phim mô tả mối tình của ông với cô gái mù sâu một thời gian xa cách, đã nhận ra nhau nhờ giọng nói và tiếng cười.

Ông đã dâng hiến Nụ cười cho đời, nhưng chính ông đã trải qua 20 năm sống nghèo khổ mới bước vào cuộc đời vinh dự hiển hách cùng tiếng cười mãn nguyện. Đêm Giáng Sinh 1965 lúc đó đã hơn 70, ông viết một bức tâm thư rất cảm động tả về đời mình cho cô con gái Geraldine 19 tuổi.

Có loại cười khá đặc biệt là tiếng cười ‘Cá Tháng Tư’- Ngày này được xem là ngày con người có thể đem lại cho nhau tiếng cười thỏa mái bằng cách nói dối mà không sợ người giận vì không gây tai hại.

Ngày Cá Tháng Tư phát sinh tại Pháp, rồi lan sang các nước khác và được xem như là ngày truyền thống. Vào thế kỷ 16 năm mới ở Pháp là ngày 1 tháng 4 mở đầu mùa xuân. Năm 1582 vua Charles IX chuyển đổi đầu năm là ngày 1 tháng 1. Nhưng vào thời đó phương tiện truyền tin chủ yếu là chạy bộ, nên tin tức đến chậm, vì thế nhiều người vẫn tiếp tục đón năm mới vào ngày 1 tháng tư như cũ.

Lại còn có Nụ cười âm phủ do phần nhiều các nước Á Châu có tục đốt vàng mã cho người dưới âm dùng, vì tin rằng 'Trần sao âm vậy'. Nên mùa đại dịch hiện nay các nơi sản xuất vàng mã lại thêm mặt hàng mới cho kịp thời vụ đáp ứng nhu cầu đòi hỏi của khách hàng như khẩu trang, kính chắn, ống tiêm thuốc ngừa vi-rút...thật hết bực ! Trước cảnh náo nhiệt này, những người không tin cho là mê tín, mím một nụ cười hài hước.

Mới đây còn có tiếng cười mỉa mai như muốn phỉ nhổ vào mặt những tên đầu xỏ Việt cộng bỏ trốn qua Mỹ sau khi đã bóc lột vơ vét của dân chúng- Bọn chúng trước đây từng gọi người Việt tị nạn qua Mỹ để ăn bơ thừa sữa cặn- Còn bây giờ chúng tháo chạy qua đây phải chăng báo hiệu chế độ vô luân CSVN sắp đến ngày tàn ? Nụ cười châm biếm rằng :
*-Tại sao không ở lại khoe chiến thắng,
Lại vội vàng qua Mỹ kiếm thẻ xanh ?
Việt cộng thật là một bọn lưu manh,
Vơ vét đầy túi 'khẩn trương' tẩu thoát !*

Những tiếng cười hấp dẫn, sôi động, những nụ cười tuyệt vời trở thành một ngành kinh doanh hết bực với những bộ phim hài, tranh hài, diễn viên hài, truyện cười...

Nhiều độc giả thích truyện hài hước đã liệt kê giới thiệu đến bạn đọc một số tác phẩm khôi hài độc đáo mang ý nghĩa nhân văn, mà một nhà văn VN hẳn hạnh góp mặt :

- Đười ươi chân kinh (Bùi Giáng)
- Forest Grump (Winston Groom)
- Không hơn một xu, không kém một xu (Jeffrey Archer)
- Ông 100 tuổi trèo qua cửa sổ rồi biến mất (Jonas Jonassan)
- Ba chàng ngự lâm pháo thủ (Alexandre Dumas)
- Bí kíp quá giang vào ngân hà (Douglas Adam)
- Bố là bà giúp việc (Anne Fine)
- Ông nội vượt ngục (David William)
- Ba chàng ngốc (Chetan Bhagat)
- Bắt trẻ đồng xanh (J.D. Salinger)

.....

Nhiều danh nhân đã đề cập đến tiếng cười và nụ cười :

*-“ Hãy đếm tuổi của bạn bằng số bạn bè, chứ không phải số năm.
Hãy đếm cuộc đời của bạn bằng nụ cười, chứ không phải bằng nước mắt.”*
(John Lennon)

-“ Để thật sự cười, anh có thể lấy nỗi đau của mình ra và chơi với nó. “
(Charlie Charlin)

-“ Tiếng cười là mặt trời đui mùa đông khỏi gương mặt con người. “ (Victor Hugo)

-“ Những khuôn mặt tươi cười, không có nghĩa là nỗi buồn không tồn tại.
Điều đó là họ có thể chế ngự nó.”
(William Shakespeare)

-“ Khi cuộc đời cho bạn cả trăm lý do để khóc.
Hãy cho đời thấy bạn có cả ngàn lý do để cười. “
(Khuyết danh)

-“ Đừng chiến thắng người khác bằng tranh cãi.
Hãy đánh bại họ bằng nụ cười của bạn. “
(Vô danh)

-“ Cuộc sống như chiếc gương.
Bạn chỉ nhận được kết quả tốt đẹp nhất, khi bạn mỉm cười với nó. “
(Sưu tầm)

Trong Kinh Thánh tiếng cười cũng được nói đến :

-‘Có thời để khóc lóc và có thời để vui cười, một thời để than van, một thời để nhảy múa.’
(Giảng viện.3 : 4)

-‘Kẻ gian ác mưu hại người công chính và hậm hực nghiêng răng.
Nhưng Chúa cười , vì thấy nó đã đến ngày tàn.’
(Thánh Vịnh.37 : 12- 14)

-‘Vua chúa trần gian cùng nổi dậy, rập mưu chống lại Thiên Chúa, chống lại Đấng Ngươi đã xức dầu
phong vương, thì lúc ấy Chúa ngự trên cao toàn thắng và cười chúng.’
(Thánh Vịnh.2 : 2- 4)

-‘Họ chẳng dám tin, dù tôi có mỉm cười với họ, nét mặt tôi thay đổi thế nào, họ chẳng bỏ qua.’
(Gióp.29 : 24)

-‘Một nụ cười và vẻ khôi hài thu hút được nhiều người đến với tôn giáo hơn là khuôn mặt ủ dột.’
(Tu sĩ thời Trung cổ)

Nhưng nụ cười mà mọi người đều ưa thích là nụ cười hồn nhiên trong sáng của trẻ thơ và trong Phúc Âm chính Chúa Giêsu cũng yêu mến nên đã phán bảo nhiều lần các Tông đồ và chúng ta rằng :

-“Cứ để trẻ em đến với Thầy ! Đừng ngăn cản chúng,
vì Nước Trời giành cho những ai giống như chúng.”
(Mt.10 : 14)

-“Nếu các con không trở nên trẻ nhỏ, các con không được vào Nước Trời.”
(Gs.24 : 14- 29)

-Trong tác phẩm The Humor of Christ (Sự khôi hài của Đức Kitô),
tác giả Elton Trueblood đã tìm thấy 30 đoạn văn khôi hài trong Tin Mừng nhất lãm của 3 Thánh sử Mátthêu- Luca và Máccô.

Cười biểu lộ sự lạc quan, có một lẽ sống vươn lên và một niềm tin vững mạnh.
Ta thường nhìn các Vị Thánh với dáng vẻ khó khăn, chịu đựng, u sầu, xa cách thế nhân.
Nhưng đó chỉ là cái nhìn phiến diện, vì có lẽ người ta thường nghe nói :
'*Một vị Thánh buồn là một Vị Thánh đáng buồn.*'

Hãy nhìn vào cuộc đời của 2 Thánh Gioan Don Bosco và Gioan Lasan luôn vui cười hòa đồng với lớp trẻ chung quanh các Ngài.

Mẹ Teresa Calcutta và các chị em trong dòng luôn tươi cười săn sóc các bệnh nhân và mỉm nụ cười với những người đang hấp hối, vì Mẹ và các Sơ nhìn thấy hình ảnh Chúa trong những người nghèo khổ này.
Nên Mẹ Teresa dạy rằng : "*Mỗi lần bạn mỉm cười với một người, đó là một hành động của tình yêu, một món quà cho người đó và là một điều tốt đẹp.*"

Nổi bật là Thánh Phanxicô Assisi với Kinh Hòa Bình được phổ biến khắp thế giới. Ngài không phải chỉ lạc quan với đời sống con người mà cả đến tạo vật, khi gọi là '*Anh Mặt Trời, chị Mặt Trăng*'. Có lần Ngài đang giảng, đàn chim kêu ríu rít quanh nhà thờ, Ngài liền bảo "*Các chị đừng làm ồn để dân chúng nghe Lời Chúa !*" Đàn chim lập tức im lặng và sau bài giảng của Thánh Nhân chúng xà xuống đậu trên vai và cánh tay Ngài.

Xin đừng bút với Nụ cười của bà Sarah trong Kinh Thánh để kết thúc bài viết lan man về truyện Cười :

Kinh thánh thuật lại rằng, khi bà Sarah, vợ của tổ phụ Abraham, một lão bà gần đất xa trời, được Chúa cho biết là sẽ cưu mang và sinh con, bà đã có một phản ứng thật là người và cũng thật là kỳ diệu: bà đã cười!

Phải, bà cụ già Sarah có lẽ đã cười nắc nẻ khi đứng trước một hoàn cảnh xem ra trở trêu như thế: một người đàn bà trên 70 tuổi mà còn được Thiên Chúa cho có con!... Thiên Chúa xem ra thích khôi hài!

Và khi Thiên Chúa hỏi tại sao cười, Sarah lại chối rằng mình đã không hề cười! Có lẽ do sợ hãi mà Sarah đã nín cười. Sự sợ hãi có lẽ không còn cho con người được nhìn thấy khía cạnh đáng cười, đáng vui trong cuộc sống... Nhưng liền sau khi sinh con, bà Sarah đã tìm lại được óc khôi hài cho nên bà đã đặt cho đứa con một cái tên khá ngộ nghĩnh là Issac; Issac theo tiếng Do Thái có nghĩa là được sinh từ một người đã cười.

ĐINH VĂN TIẾN HÙNG